

TALE

18. november 2016

J.nr. 20165200341

SD, Byggeri og teknik (SBT)
KKA

Samrådspørgsmål Ø - Arbejdstilsynets byggepladsaktioner

Samrådsspørgsmål Ø

Om sikkerhedsbrud på byggepladser ifm. Arbejdstilsynets aktion 26. oktober 2016. I spørgsmålet henvises til Fagbladet 3Fs artikel om aktionen.

<http://www.fagbladet3f.dk/nyheder/b3b4ba786dc3463a801a53eeace8d700-20161027-aktion-afsloerer-store-sikkerhedsproblemer-paa-byggepladser>

På 49 byggepladser måtte Arbejdstilsynet udstede 144 påbud og forbud. Det svarer til 3 alvorlige overtrædelser pr. byggeplads.

Ministeren bedes på denne baggrund besvare følgende spørgsmål:

- 1) Hvad mener ministeren om det høje antal af overtrædelser af arbejdsmiljøloven?
- 2) Hvem har efter ministerens mening ansvaret for de mange overtrædelser af arbejdsmiljøloven?
- 3) Hvad vil ministeren gøre for, at arbejdsgiveren sikrer, at der ikke sker overtrædelser af arbejdsmiljøloven?
- 4) Er det forsvarligt at skære i Arbejdstilsynets bevillinger i en situation, hvor der sløses så alvorligt med bygningsarbejdernes liv og helbred?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Christian Juhl (EL).

Besvarelse:

[Indledning]

- Tak for invitationen til dette samråd. Sikkerhed i byggeriet er et vigtigt emne, som jeg ved, at min forgænger også tidligere har været i samråd om.
- Jeg ved, at den tidligere minister var helt klar i sin holdning om, at det skal være sikkert at gå på arbejde i Danmark. Og jeg vil gerne indlede med at fastslå, at jeg er fuldstændigt enig i den holdning.
- Dårligt arbejdsmiljø må ikke være et konkurrenceparameter, og der skal naturligvis reageres overfor de virksomheder, som groft overtræder reglerne med risiko for de ansatte.
- Bygge- og anlægsbranchen er en branche med dobbelt så mange alvorlige arbejdsulykker som gennemsnittet af alle brancher. Derfor er det også en branche, som Arbejdstilsynet følger tæt.
- Når det så er sagt, er der også mange virksomheder i byggeriet, der arbejder seriøst med sikkerhedskulturen – og der er et godt samarbejde mellem Arbejdstilsynet og de forskellige parter i branchen på både arbejdsgiver- og arbejdstagersiden.

[Spørgsmål 1 - Hvad mener ministeren om det høje antal af overtrædelser af arbejdsmiljøloven?

Og Spørgsmål 2 - Hvem har efter ministerens mening ansvaret for de mange overtrædelser af arbejdsmiljøloven?]

- I forhold til det første og andet spørgsmål, om hvad jeg mener om det høje antal overtrædelser af arbejdsmiljøloven, og hvem der har ansvaret for overtrædelserne af ar-

bejdsmiljøloven, så vil jeg svare samlet på de to spørgsmål.

- Først vil jeg understrege at, det naturligvis ikke er i orden, at nogle virksomheder ser stort på deres arbejdsmiljøforpligtigelser.
- Reglerne på området er helt klare: Det er arbejdsgiveren, der har ansvaret for at skabe ordentlige arbejdsmiljøforhold for sine ansatte.
- Artiklen i Fagbladet 3F, som der henvises til i samrådspørgsmålet, omtaler Arbejdstilsynets byggepladsaktion den 26. oktober 2016. Artiklen nævner at Arbejdstilsynet i alt besøgte 49 byggepladser, og at der blev udstedt 144 påbud og forbud.
- Det er naturligvis ikke tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet kan finde så mange fejl på byggepladser på en enkel dag.
- Derfor fokuserer Arbejdstilsynet også væsentlige tilsynsressourcer i bygge- og anlægsbranchen, og særligt overfor de virksomheder, hvor der er størst risiko for dårligt arbejdsmiljø. Herudover vil Arbejdstilsynet øge antallet af byggepladsaktioner i 2017.
- Det er vigtigt, at virksomhederne lever op til deres ansvar og arbejder fokuseret på at skabe gode og sikre rammer for deres ansatte.
- Erfaringerne viser, at der er en gevinst forbundet med at indtænke sikkerheden allerede i planlægningen af byggeprocessen, både i forhold til kvalitet af arbejdet og i forhold til at undgå ulykker.

- Så for at konkludere, vil jeg understrege, at det selvfølgelig ikke i orden, at der ikke er styr på arbejdsmiljøet på de byggepladser, som Arbejdstilsynet har besøgt.

[Spørgsmål 3 - Hvad vil ministeren gøre for, at arbejdsgiveren sikrer, at der ikke sker overtrædelser af arbejdsmiljøloven?]

- I forhold til det tredje spørgsmål, om hvad jeg vil gøre for, at arbejdsgiveren sikrer, at der ikke sker overtrædelser af arbejdsmiljøloven, så vil jeg gerne indledningsvist slå fast, at det ikke er mig alene, der træffer beslutninger om initiativer på arbejdsmiljøområdet. Det er noget, vi når frem til i fællesskab i arbejdsmiljøforligskredsen, som, udover regeringen, består af Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre.
- I den forbindelse vil jeg gerne fremhæve *Aftale om en styrket arbejdsmiljøindsats* fra marts 2015, hvor det risikobaserede tilsyn blev yderligere målrettet, sådan at Arbejdstilsynet udvælger flere virksomheder til tilsyn på baggrund af en risikovurdering frem for stikprøve.
- Denne risikobasering er omdrejningspunktet for, at Arbejdstilsynet kan fremfinde de virksomheder, der har problemer med sikkerheden.
- Arbejdstilsynet udtager virksomheder til risikobaserede tilsyn på baggrund af en såkaldt indeksmodel. Indeksmodellen indeholder både brancherettede og virksomhedsrettede parametre, som tilsammen skal identificere de virksomheder, der forventes at have størst risiko for problemer i arbejdsmiljøet.
- I 2015 udgjorde bygge- og anlægsvirksomheder 18 pct. af de virksomheder, der fik risikobaseret tilsyn på baggrund

af indeksmodellen. Det er en stor andel taget i betragtning, at bygge- og anlægsvirksomheder udgør knap 10 pct. af alle virksomheder med minimum 1 årsværk ansat.

- Arbejdstilsynet foretager også mange tilsyn med fokus på ordnede forhold i bygge- og anlægsbranchen. Både i forbindelse med RUT-anmeldelser og i forbindelse med deciderede aktioner, hvor Arbejdstilsynet går ud på byggepladser sammen med SKAT og politiet.
- Et andet element af indsatsen for ordnede forhold er tilsynet med større infrastrukturprojekter. Her fører Arbejdstilsynet systematisk tilsyn med en række af de helt store infrastrukturprojekter, som fx metrobyggeriet i København.
- I 2016 har Arbejdstilsynet desuden gennemført såkaldte udvidede risikobaserede tilsyn i bygge-anlægsbranchen. Det betyder, at der i bygge-anlægsbranchen er blevet gjort en ekstra grundig og målrettet indsats for at afdække arbejdsmiljøproblemer med bl.a. muskelskelet-besvær, der også fylder en del i bygge- anlægsbranchen.
- Disse forskellige former for tilsyn har til formål at bidrage til, at der ikke sker overtrædelse af arbejdsmiljøreglerne på virksomhederne i branchen.
- Helt overordnet er der i år afgivet mere end 5000 reaktioner i bygge- og anlægsbranchen. Det er ca. en fjerdedel af alle de reaktioner, Arbejdstilsynet har afgivet i 2016.
- Samtidig er mange reaktioner i bygge- og anlægsbranchen fulgt op med bøder. I den forbindelse har vi skærpet bødeniveauet, med aftalen om en styrket arbejdsmiljøindsats fra 2015, med effekt fra i år og årene fremover.

- Arbejdstilsynet har oplyst, at de forventer, at den gennemsnitlige bøde vil stige for virksomheder, der udsætter deres ansatte for en alvorlig risiko for at komme til skade. Fx kan store virksomheder med mere end 100 ansatte få bøder på over 200.000 kr.
- Udover Arbejdstilsynets indsats, arbejder arbejdsmarkedets parter også målrettet for at mindske ulykkesrisikoen og for at skabe sikkerhed i bygge- og anlægsbranchen.
- Her vil jeg gerne fremhæve branchens fælles værdigrundlag, som blev underskrevet i sommeren 2016. Værdigrundlaget har til formål at sikre et forpligtende samarbejde for et bedre arbejdsmiljø i branchen. Det bliver forhåbentlig en byggesten for et fortsat godt samarbejde i branchen.
- Desuden vil jeg nævne det meget gode vejledningsmateriale, der bliver lavet af Branchearbejdsmiljørådet for bygge- og anlægsbranchen.
- Så for at konkludere, mener jeg, at den øgede risikobaseret af tilsynsarbejdet, sammen med de øvrige tilsynsaktiviteter og branchens egne initiativer er centrale for at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø i bygge- og anlægsbranchen.

[Spørgsmål 4 - Er det forsvarligt at skære i Arbejdstilsynets bevillinger i en situation, hvor der sløses så alvorligt med bygningsarbejdernes liv og helbred?]

- I forhold til det fjerde spørgsmål om Arbejdstilsynets bevillinger, vil jeg gerne understrege, at det først og fremmest er virksomhedernes ansvar at skabe rammerne for et sikkert arbejdsmiljø.

- Jeg mener, at arbejdsmiljøet for alvor forbedres, når virksomhedernes ledelser og arbejdsmiljøorganisationerne skaber en sikkerhedskultur, hvor de arbejder tæt sammen om at finde løsninger ude på den enkelte arbejdsplads. Det ændrer Arbejdstilsynets bevillinger ikke på.
- Det er min holdning, at et effektivt kontrolarbejde skal fokuseres på de virksomheder, der ikke selv kan finde ud af at løfte denne opgave.
- Derfor er jeg også tilfreds med, at Arbejdstilsynets risikobaserede tilsyn i endnu højere grad er blevet målrettet de virksomheder, hvor der er størst risiko for problemer med arbejdsmiljøet.
- I 2015 fandt Arbejdstilsynet næsten dobbelt så mange arbejdsmiljøproblemer på virksomheder, som blev udtaget til kontrol på baggrund af en risikovurdering i forhold til tilfældige stikprøver. Det viser, at tilsyn på baggrund af en risikovurdering er mere effektivt end stikprøvekontroller.
- Dertil kommer, at de nyeste tal for 1. halvår af 2016 viser, at Arbejdstilsynet efter overgangen til et mere målrettet risikobaseret tilsyn den 1. januar 2016 finder arbejdsmiljøproblemer på flere af de besøgte virksomheder i det risikobaserede tilsyn end i 2015.
- Med hensyn til bevillingerne, har Arbejdstilsynet i en årække været begunstiget af at have fået tilført midler til at udføre en ekstraordinær tilsynsindsats. Det har været kendt, at der var tale om en særlig indsats og en midlertidig bevilling, som udløb.
- Når det er sagt, vil jeg gerne påpege, at der er bred enighed om, at den fælles myndighedsindsats mellem Ar-

bejdstilsynet, SKAT og politiet for at sikre ordnede forhold, er et effektivt redskab til at identificere de virksomheder, som ikke overholder reglerne.

- Derfor er aftaleparterne for finansloven 2017 enige om at fastlægge et bevillingsniveau for den fælles myndighedsindsats i regi af Arbejdstilsynet og SKAT på 79 mio. i 2017 og 70 mio. kr. i 2018. Det giver mulighed for at fastholde indsatsen for ordnede forhold på arbejdsmarkedet de kommende år.
- Samlet set er jeg derfor tilfreds med, at Arbejdstilsynet nu gennemfører et langt mere effektivt tilsyn, så ressourcerne bruges dér, hvor der er noget at komme efter.
- Som ny minister mener jeg, at det er en fornuftig prioritering og den rigtige vej at gå.
- Tak for ordet